

Camera obscura -toiminnan kohdentamisen takia Suomen NMKY:n liitto on profiloinut Manner-Suomen kunnat ja Maarianhamina kunnan koon, toimintamalliin liittyvän yhteistyötavan ja nuorten hyvinvointia kuvaavien indikaattorien mukaisesti. Terveyttä ja hyvinvointia kuvaavien indikaattorien avulla on haluttu löytää ne kunnat, joissa toiminnalla voisi olla eniten tarvetta. Toimintaa halutaan painottaa niille alueille, jotka on kuntakohtaisen tarkastelun mukaan (CAM-indikaattori) perusteltua.

CAM indikaattori koostuu 10 osatekijästä (tiedot vuodelta 2017):

- Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Tuntee itsensä yksinäiseksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Kouluinto, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Opettajalta saatu välittävä ja oikeudenmukainen kohtelu, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Opettajat eivät ole kiinnostuneita oppilaan kuulumisista, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Vertailussa on ollut mukana ne paikkakunnat, joissa 14-vuotiaiden ikäluokka on ollut yli 40 ja joista on ollut indikaattoritietoa käytössä. Somerolta ja Inkoosta tiedot puuttuvat. Suurissa kunnissa (ikäluokka yli 700) on todennäköisesti alueellisia eroja, joita tässä tarkastelussa ei ole voitu huomioida. Tiedot perustuvat kuntakohtaiseen Sotkanet-tietokantaan. Vertailu on tehty syyskuussa 2018 ja sitä päivitetään.

Vertailu auttaa toiminnan kohdentamisessa

Vertailtavien paikkakuntien määrä oli 204. Jos paikkakunta sijoittui parhaiten, se sai 204 pistettä ja toiseksi parhaiten 203. Tasasijoitus tuotti saman pistemäärän kummallekin paikkakunnalle. Jos paikkakunnan jostain osa-alueesta on puuttunut tieto, annettiin sille nollapistettä kyseisen osatekijän kohdalla. Tiedon puuttumista pidettiin vertailussa huonona asiana vai syytä siihen ei tiedetty. Maksipistemäärä olisi voinut vertailussa olla 2040, jos paikkakunta olisi kaikkien osatekijöiden perusteella sijoittunut aina ensimmäiselle sijalle. Eniten pisteitä sai Kempele 1843 ja vähiten Sodankylä 261. Vaikka Suomen NMKY:n liittoa kiinnostaa yhteistyö kaikkien paikkakuntien kanssa, mutta haluamme kohdentaa resurssit sinne, jossa arvioimme olevan eniten tarvetta väestötasolla tarkasteltuna.

Toimintamallin käyttötap

Toimintamallin käyttö edellyttää tietyn kokoista paikkakuntakohtaista populaatiota. Jotta toimintamalliin liittyvän mielikuvaseikkailun käyttöaste olisi tarkoituksen mukainen, tulisi siinä olla viikkotasolla noin 150–400 osallistujaa. Paikkakunnat, joilla ikäluokka on yli 200, on toiminta tarkoituksenmukaista toteuttaa yhden ikäluokan kanssa vuosittain. Jos ikäluokat ovat pienemmät voidaan toimintamallia käyttää kahden tai useamman ikäluokan kanssa 2–4 vuoden välein. Suositeltava käyttötaajuus isoilla paikkakunnilla on vuosittain ja pienemmillä 2–3 vuoden välein. Mitä harvemmin toimintamallia hyödynnetään, sitä enemmän todennäköisesti joudutaan käyttämään aikaa valmisteluihin oppilasta kohden. Paikkakuntien suositellaan tekemään yhteistyötä naapurien kanssa ja erityisesti suurempien toivotaan tarjoavan yhteistyötä pienemmille paikkakunnille.

Lisätietoja antaa Suomen NMKY:n liiton kehitysjohtaja Ari Inkinen, ari.inkinen@ymca.fi

Seuraavassa on esitelty vertailussa olleet paikkakunnat koon ja toimintamallin tarkoituksenmukaisen hyödyntämisen näkökulmasta.

Camera obscura -toiminnan kohdentaminen

Vertailu syyskuussa 2018

Helsinki 2.10.2018

Suuret paikkakunnat

Camera obscura -toimintamalli voisi olla käytössä useampia viikkoja painotettuna alueille, jossa sille olisi eniten tarvetta.

Kunta	14-vuotiaat vuonna 2017	Sijoittuminen vertailussa	Nuorten terveystipisteet
Pori	871	123	903
Vantaa	2483	132	942
Tampere	1784	133	978
Jyväskylä	1380	72	1098
Oulu	2423	85	1188
Vaasa	723	84	1195
Helsinki	5280	59	1226
Seinäjoki	719	88	1238
Espoo	3344	46	1274
Kuopio	1223	25	1297
Hämeenlinna	709	30	1302
Turku	1444	52	1319
Kouvola	871	20	1320
Lahti	1145	47	1350
Joensuu	726	3	1676

Keskisuuret paikkakunnat 1

Paikkakunnat, joissa toimintamallia voisi hyödyntää vuosittain 1–2 viikkoa.

Kunta	14-vuotiaat vuonna 2017	Sijoittuminen vertailussa	Nuorten terveystipisteet
Orimattila	207	195	430
Raasepori	286	189	604
Hollola	333	188	494
Ii	150	185	599
Lapua	181	184	572
Kotka	519	183	544
Loviisa	144	182	582
Valkeakoski	234	179	719
Pirkkala	256	176	662
Ulvila	153	174	735
Siilinjärvi	285	173	745
Kuusamo	170	171	678
Hyvinkää	484	170	688
Vihti	381	166	823
Äänekoski	248	163	855
Heinola	189	161	783
Hämeenkyrö	141	160	683
Pietarsaari	226	159	713

Camera obscura -toiminnan kohdentaminen

Vertailu syyskuussa 2018

Helsinki 2.10.2018

Iisalmi	203	158	744
Kalajoki	171	157	740
Pedersören kunta	174	155	787
Salo	557	153	865
Hamina	214	151	830
Forssa	168	146	789
Eura	146	144	801
Janakkala	219	140	903
Paimio	147	138	860
Tuusula	571	136	1007
Ilmajoki	164	135	833
Järvenpää	482	126	996
Kaarina	391	120	803
Sipoo	279	117	994
Akaa	195	114	882
Porvoo	631	112	959
Lohja	596	111	920
Naantali	250	107	1006
Lieto	279	106	870
Rauma	372	105	1048
Uusikaupunki	138	98	1223
Mikkeli	557	95	1055
Kemi	195	91	1147
Kokkola	580	89	1060
Muurame	150	87	1075
Tornio	288	86	1217
Riihimäki	324	82	1222
Varkaus	183	80	1260
Kerava	398	79	1112
Rovaniemi	619	78	1271
Ylivieska	185	75	1281
Mustasaari	242	73	1135
Jämsä	205	69	1203
Mäntsälä	289	68	1122
Raahe	318	67	1355
Nurmijärvi	654	65	1159
Nivala	171	64	1155
Ylöjärvi	465	62	1401
Loimaa	167	60	1229
Raisio	260	57	1342
Kangasala	409	56	1186
Kontiolahti	227	55	1151
Imatra	247	54	1194
Lempäälä	312	53	1231
Pieksämäki	150	45	1311
Liminka	211	42	1309
Nokia	422	41	1326
Laukaa	282	40	1377
Savonlinna	336	36	1411
Muhos	171	35	1351

Camera obscura -toiminnan kohdentaminen

Vertailu syyskuussa 2018

Helsinki 2.10.2018

Kurikka	236	32	1282
Sastamala	304	31	1433
Kauhajoki	153	27	1409
Kajaani	396	26	1310
Kauniainen	163	22	1327
Parainen	210	18	1433
Kirkkonummi	598	12	1327
Lappeenranta	670	7	1547
Kauhava	194	4	1578
Kempele	273	1	1843

Pienet paikkakunnat 2

Camera obscura -toimintamalli voisi olla käytössä yhden viikon ajan kahden vuoden välein, niin että siihen osallistuu 2–3 ikäluokkaa tai naapurikuntien oppilaita.

Kunta	14-vuotiaat vuonna 2017	Sijoittuminen vertailussa	Nuorten terveyspisteet
Uusikaarlepyy	85	199	475
Siuntio	98	197	447
Pälkäne	87	196	476
Pornainen	88	186	573
Hanko	80	180	612
Siikajoki	91	178	688
Oulainen	97	168	639
Kitee	100	162	747
Laihia	94	147	809
Haapavesi	103	142	878
Närpiö	84	137	932
Loppi	116	130	879
Maarianhamina	105	129	903
Liekka	92	127	960
Askola	81	121	881
Luoto	98	119	971
Hausjärvi	110	116	967
Tammela	81	115	1107
Lapinlahti	94	113	1027
Hattula	109	103	975
Saarijärvi	106	102	1172
Haapajärvi	97	99	1068
Kuhmo	82	96	1010
Pudasjärvi	88	93	990
Orivesi	92	92	1122
Liperi	136	90	1097
Karkkila	99	81	1012
Mänttä-Vilppula	87	76	1089
Keuruu	104	74	1135

Camera obscura -toiminnan kohdentaminen

Vertailu syyskuussa 2018

Helsinki 2.10.2018

Alajärvi	133	70	1273
Pöytyä	117	66	1353
Sotkamo	125	58	1361
Sievi	89	50	1378
Keminmaa	102	48	1157
Rusko	89	43	1334
Kankaanpää	97	39	1259
Eurajoki	109	38	1420
Tyrnävä	108	33	1458
Vesilahti	85	29	1396
Mynämäki	90	23	1362
Huittinen	109	19	1286
Suonenjoki	80	17	1503
Laitila	89	14	1350
Kiuruvesi	85	10	1506
Alavus	124	6	1599
Leppävirta	86	5	1713
Somero	119		Tiedot puuttuvat
Inkoo	71		Tiedot puuttuvat

Pienet paikkakunnat 3

Camera obscura -toimintamalli voi olla käytössä yhden viikon ajan kolmen vuoden välein, niin että siihen osallistuu 3–4 ikäluokkaa tai naapurikuntien oppilaita.

Paikkakunta voi myös hakeutua yhteistyöhön naapurikunnan kanssa.

Kunta	14-vuotiaat vuonna 2017	Sijoittuminen vertailussa	Nuorten terveystipisteet
Sodankylä	61	204	261
Taivalkoski	46	203	274
Inari	63	202	136
Virolahti	47	201	369
Perho	45	200	314
Kemijärvi	66	198	301
Viitasaari	67	194	517
Utajärvi	43	193	559
Ikaalinen	72	192	451
Kangasniemi	49	191	559
Ähtäri	68	190	573
Säkylä	63	187	600
Aura	41	181	601
Parkano	62	177	582
Vöyri	77	175	817
Kuortane	44	172	686
Teuva	62	169	839
Juva	57	167	778
Tervola	43	165	872
Joroinen	59	164	744

Camera obscura -toiminnan kohdentaminen

Vertailu syyskuussa 2018

Helsinki 2.10.2018

Asikkala	62	156	726
Kärsämäki	46	154	706
Iitti	67	152	680
Pyhtää	45	150	987
Isokyrö	51	149	906
Urainen	53	148	968
Siiikalatva	58	145	943
Kittilä	74	143	785
Kaustinen	55	141	811
Pielavesi	55	139	817
Outokumpu	57	134	904
Luumäki	41	131	919
Nurmes	75	128	930
Maalahti	43	125	963
Pihtipudas	48	124	834
Ruovesi	44	122	1096
Nakkila	66	118	893
Alavieska	43	110	816
Kokemäki	66	109	894
Taipalsaari	59	108	1049
Toholampi	43	104	1182
Kärkölä	54	101	1058
Kruunupyö	64	100	1119
Petäjävesi	49	97	1054
Virrat	74	94	1277
Harjavalta	79	83	1028
Pyhäjoki	47	77	1210
Joutsa	40	71	1119
Suomussalmi	76	63	1361
Kemiönsaari	77	61	1169
Ranua	67	51	1312
Nousiainen	74	49	1303
Kristiinankaupunki	60	44	1198
Hankasalmi	62	37	1228
Kannus	66	34	1359
Savitaipale	41	28	1403
Karstula	45	24	1261
Jokioinen	76	21	1262
Jomala	67	16	1308
Pyhäjärvi	51	15	1482
Juuka	50	13	1362
Ruokolahti	56	11	1566
Ilomantsi	43	9	1511
Mäntyharju	71	8	1506